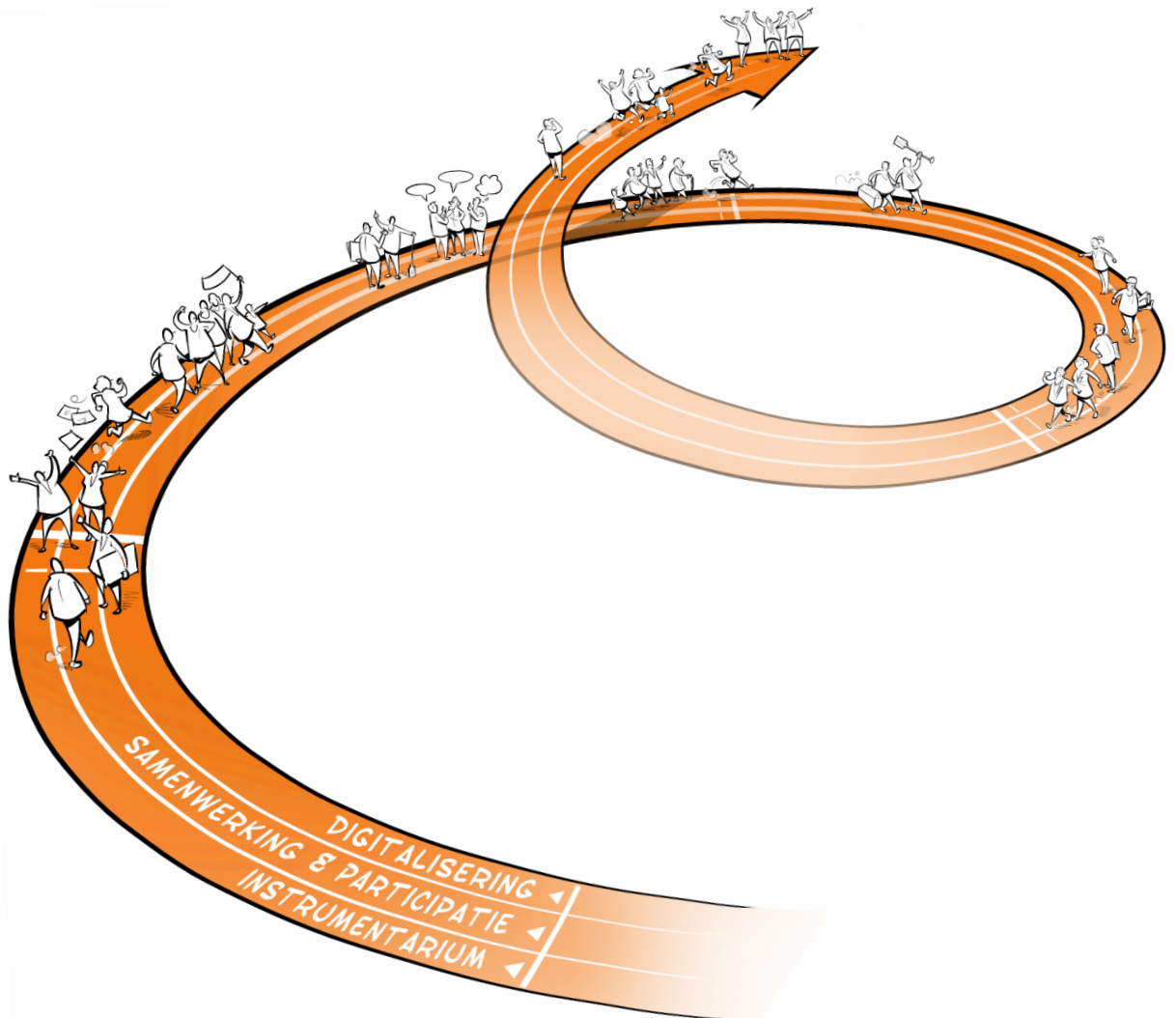

Ambitiedocument implementatie

Om

Gemeente

Ambitiedocument implementatie Omgevingswet

Gemeente Valkenburg aan de Geul

Definitief 19 december 2019

CMT	04 december 2019
Projectgroep Omgevingswet	09 december 2019
Stuurgroep Omgevingswet	10 december 2019
College van B&W	07 januari 2020
Gemeenteraad (vaststelling)	17 februari 2020

Opgesteld door

Projectleider Omgevingswet:

Laura Consten

Stuurgroep Omgevingswet:

Bart Mennens (ambtelijk opdrachtgever)

Wethouder Vankan (bestuurlijk opdrachtgever)

Wethouder Meijers (stuurgroeplid)

Onder begeleiding van

Sweco Nederland B.V.

Karen Huijsmans

Luuk Vranken

Ambitiedocument **implementatie**
Omgevingswet

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Begrippen Omgevingswet	5
Samenvatting	8
1 Waarom een ambitiedocument?	9
1.1 Aanleiding.....	9
1.2 Doel	9
2 Hoe zijn de ambities bepaald?	10
3 De ambities voor de implementatie in Valkenburg aan de Geul	11
3.1 Ambitie 1: We kiezen voor kwaliteit en zorgvuldigheid.....	11
3.2 Ambitie 2: We bouwen stapsgewijs aan onze ambities.....	12
3.3 Ambitie 3: We werken integraal.....	13
3.4 Ambitie 4: We betrekken de samenleving gericht en actief.....	14
3.5 Ambitie 5: We werken stapsgewijs van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'	14
3.6 Ambitie 6: De omgevingsvisie bepaalt de integrale koers en de inzet van andere instrumenten.....	15
3.7 Ambitie 7: Het omgevingsplan geeft helder inzicht en is eenvoudig in gebruik.....	16
3.8 Ambitie 8: Digitalisering is op orde	17
4 Aan de slag!	18

Voorwoord

Met trots presenteer ik het Ambitiedocument implementatie Omgevingswet voor onze gemeente. Een document dat vooral het proces beschrijft hoe wij de komende jaren (tot 2029!) stapsgewijs de implementatie van de Omgevingswet op gaan pakken.

Trots, omdat we in het ambitiedocument zijn gekomen tot een **heldere koers** waarmee wij de implementatie op een gestructureerde wijze kunnen oppakken. Een koers die zowel door het ambtelijk apparaat, het college en de gemeenteraad wordt onderschreven.

Trots, ook op het **enthousiasme** binnen onze organisatie voor dit onderwerp. Bij zowel de ambtelijke raadpleging en de interactieve bijeenkomsten met het college en de raad merkte ik veel interesse. Ik bedank dan ook iedereen voor de actieve en constructieve inbreng. Samen hebben we dit document opgesteld en hebben we de kansen en opgaven van de Omgevingswet in samenhang én met elkaar besproken.

Trots, omdat we hebben gezien dat wij de implementatie van de Omgevingswet goed op de rit hebben staan. We zijn misschien niet de koploper op één van de elementen van de Omgevingswet, maar zitten in de volle breedte wel **vooraan in het peloton**.

Ik zie er naar uit om aan de slag te gaan met de volgende stap waarin we inhoudelijke keuzes voor onze gemeente gaan maken. Naast het opstellen van de omgevingsvisie, gaan we nu al meer integraal en anders werken. Zo richten we een omgevingstafel in om teams meer te laten samenwerken en bewust te maken van de veranderingen die eraan gaan komen. Daarnaast integreren we zo veel mogelijk de bestemmingsplanregels in een geconsolideerde versie. Mooie stappen waarmee we al in de geest van de Omgevingswet gaan werken!

Laura Consten
Projectleider Omgevingswet
Gemeente Valkenburg aan de Geul

Begrippen Omgevingswet

Algemene regels

Alle overheden kunnen algemene regels vaststellen. Algemene regels zijn regels die voor iedereen gelden. Met 'iedereen' bedoelen we iedereen die iets doet of wil doen waarop de regels van toepassing zijn. Het gaat dan bijvoorbeeld over algemene regels voor activiteiten, bouwen/verbouwen, kappen, slopen en procedures. De algemene regels van de gemeente worden opgenomen in het omgevingsplan.

Bestuurlijke afwegingsruimte

Bestuurlijke afwegingsruimte is de beleidsruimte die overheden hebben om eigen afwegingen te maken over activiteiten in de fysieke leefomgeving. Overheden hebben de vrijheid om regels te stellen over de fysieke leefomgeving. Dit kunnen regels zijn voor activiteiten. Maar ook regels om, binnen een bandbreedte, soepeler of strengere normen hanteren.

Bevoegd gezag

Onder de Omgevingswet heeft ieder instrument een bevoegd gezag. De gemeenteraad is bevoegd gezag voor het vaststellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Het college van B&W is bevoegd gezag voor programma's en omgevingsvergunningen.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Bij de Omgevingswet hoort een goede digitale ondersteuning. Daarom is het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ontwikkeld. Het digitaal stelsel ondersteunt 3 ketenprocessen in de fysieke leefomgeving:

- van plan tot publicatie;
- van idee tot indiening;
- van vraag naar informatie.

Het DSO vervangt bij de inwerkingtreding van de wet de bestaande toepassingen:

- Omgevingsloket online;
- Activiteitenbesluit Internet Module (AIM); en
- ruimtelijkeplannen.nl.

Direct werkende regels

Direct werkende regels zijn regels die rechtstreeks gelden voor bedrijven, burgers en andere initiatiefnemers bij het uitvoeren van een activiteit. Het zijn regels waar de overheid niet eerst nog een besluit over moet nemen.

Instrumenten

Wettelijke instrumenten (wetsinstrumenten) zijn documenten waarin de overheden hun visie, beleid en regels vastleggen. De gemeente heeft vier instrumenten:

- omgevingsvisie;
- omgevingsplan;
- programma's;
- omgevingsvergunningen.

Integraal

Alle aspecten van de fysieke leefomgeving in samenhang beschouwd en afgewogen.

Ketenpartners

Andere overheden en adviesorganen, buiten de eigen organisatie, die een bijdrage leveren aan de totstandkoming van de besluitvorming van de gemeente, zoals het waterschap, de provincie en de veiligheidsregio.

Landelijke voorziening

Overheden publiceren officiële documenten via het platform voor overheidspublicaties: de landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBB).

Omgevingswetbesluiten die overheden publiceren, komen via deze landelijke voorziening ook in het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO). De regels zijn dan in het Omgevingsloket op de kaart te zien.

Monitoring

Monitoring is een vorm van informatievoorziening. Overheidsorganen verzamelen, bewerken en presenteren gegevens over de fysieke leefomgeving. Dat doen ze op een systematische manier en over langere perioden. De overheid gebruikt monitoring om te beoordelen of ze haar beleidsdoelstellingen haalt of aan haar verplichtingen voldoet. Monitoring stelt overheidsorganen in staat de beleidsresultaten te vergelijken met de oorspronkelijke plannen en zo nodig nieuwe beleidsdoelen te formuleren.

Omgevingsloket

Het Omgevingsloket is onderdeel van het digitaal stelsel Omgevingswet. Alle digitale informatie is straks te vinden in dit nieuwe loket. Initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden kunnen hier snel zien wat mag in de fysieke leefomgeving. Dit kan door omgevingswetdocumenten te bekijken of door via vragenbomen te checken welke vergunnings-, meldings- of andere informatieplicht er op een locatie geldt voor een initiatief. Ook het aanvragen van een vergunning kan via het loket.

Omgevingsplan

Het omgevingsplan bevat alle regels over de fysieke leefomgeving die de gemeente stelt binnen haar grondgebied. Per gemeente is er één omgevingsplan. Het tijdelijk deel van het omgevingsplan (of **initieel omgevingsplan**) is het omgevingsplan dat op 1 januari 2021 aanwezig is op grond van het overgangsrecht. Het betreft hier de bestaande planologische regels, zoals bijvoorbeeld bestemmingsplannen, beheersverordeningen en voorbereidingsbesluiten, de regels uit de erfgoedverordening en de verordening over hemelwater en de regels uit de bruidsschat.

Omgevingsvergunning

Eén van de uitgangspunten van de Omgevingswet is om zoveel mogelijk activiteiten te regelen met direct werkende regels. In sommige gevallen moet een initiatiefnemer (burger, bedrijf, overheid) een melding doen voordat de activiteit mag worden uitgevoerd. Een aantal activiteiten is toch nog vergunningplichtig. In die gevallen moet de initiatiefnemer een omgevingsvergunning aanvragen.

Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. De gemeente stelt een omgevingsvisie op met het oog op het bereiken van de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet. De omgevingsvisie heeft betrekking op alle terreinen van de fysieke leefomgeving. Een omgevingsvisie gaat onder andere in op de samenhang tussen ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur en cultureel.

Omgevingswaarde

Omgevingswaarde is de juridische verankering van een kwaliteitsambitie. Deze kwaliteitsambitie heeft betrekking op de fysieke leefomgeving of een deel ervan. Een omgevingswaarde moet objectief zijn vast te stellen en kwantitatief meetbaar zijn.

Participatie

Participatie is één van de leidende principes in de Omgevingswet. Participatie van en samenwerking met de samenleving moet leiden tot betere oplossingen in de fysieke leefomgeving. Niet alleen bij de ontwikkeling van bijvoorbeeld een omgevingsvisie of omgevingsplan, maar ook bij concrete initiatieven. Hoewel participatie vaak wordt gezien als methode om het draagvlak in de samenleving te vergroten, betekent participatie niet dat iedereen achter het besluit moet staan.

Programma

Het programma is een veelzijdig instrument. In een programma geven overheden uitwerking aan het te voeren beleid of nemen ze maatregelen op om te voldoen aan een omgevingswaarde. Ook kunnen ze maatregelen opnemen om te voldoen aan andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving. Het is (multi)sectoraal (thematisch) of gebiedsgericht te gebruiken. Het kan ook samen met andere bestuursorganen worden vastgesteld.

Stakeholders

Personen, groepen of (professionele) partijen die belangen hebben bij een project en om die reden invloed hebben op een project en/of er door worden beïnvloed.

Toepasbare regels

Toepasbare regels zetten de initiatiefnemer en zijn activiteiten centraal door de juridische regels te vertalen in gebruiksvriendelijke vragenbomen.

De Omgevingswet treedt naar verwachting per 1 januari 2021 in werking¹. Deze wet raakt vele domeinen die betrokken zijn bij de fysieke leefomgeving en heeft daarmee grote impact op de werkzaamheden en werkprocessen van onze gemeente. De Omgevingswet laat ruimte aan onze gemeente om zelf keuzes te maken omtrent de manier en snelheid van implementeren. Ook zijn er keuzes te maken over de inhoud van de instrumenten. Met dit Ambitiedocument geven wij richting aan het implementatietraject van de Omgevingswet binnen onze gemeente.

We kiezen voor de volgende acht leidende ambities:

- Ambitie 1: We kiezen voor kwaliteit en zorgvuldigheid
- Ambitie 2: We bouwen stapsgewijs aan onze ambities
- Ambitie 3: We werken integraal
- Ambitie 4: We betrekken de samenleving gericht en actief
- Ambitie 5: We werken stapsgewijs van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'
- Ambitie 6: De omgevingsvisie bepaalt de integrale koers en de inzet van andere instrumenten
- Ambitie 7: Het omgevingsplan geeft helder inzicht en is eenvoudig in gebruik
- Ambitie 8: Digitalisering is op orde

We werken op basis van deze ambities verder aan het projectplan. Daarbij ligt in eerste instantie de hoogste prioriteit bij de (interne) werkprocessen en andere praktische zaken die we op orde moeten hebben voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Ook starten we met het opstellen van de omgevingsvisie, waarin we duidelijk richting kiezen in de opgaven en wensen ten aanzien van de fysieke leefomgeving waar we de komende jaren voor gesteld staan.

¹ Bij Koninklijk Besluit in de zomer van 2020 worden gezien of deze datum van inwerkingtreding daadwerkelijk wordt doorgezet.

1 Waarom een ambtiedocument?

1.1 Aanleiding

De Omgevingswet bundelt wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Daarmee vormt de wet de basis voor een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. Het gaat om de balans tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving.

De wet treedt naar verwachting per 1 januari 2021 in werking. Iedereen die zich bezighoudt met de fysieke leefomgeving krijgt straks direct te maken met de Omgevingswet, zo ook de burgers, de ondernemers, het bestuur en de ambtenaren in de gemeente Valkenburg aan de Geul.

De Omgevingswet

De landelijke doelstellingen van de Omgevingswet zijn:

- minder en daardoor overzichtelijkere regels;
- meer ruimte voor initiatieven;
- lokaal maatwerk;
- vertrouwen.

Het motto van de wet is: 'ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit'. Het motto is vertaald in twee maatschappelijke doelen:

1. Een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit bereiken en in stand houden.
2. De fysieke leefomgeving doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen om er maatschappelijke behoeften mee te vervullen.

Om deze maatschappelijke doelen te halen zijn er vier verbeterdoelen geformuleerd:

1. De inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van de regels van het omgevingsrecht vergroten.
2. Meer samenhang tussen beleid, regelgeving en besluitvorming over de fysieke leefomgeving.
3. De bestuurlijke afwegingsruimte voor de fysieke leefomgeving vergroten om lokaal maatwerk te kunnen leveren.
4. De besluitvorming over initiatieven in de fysieke leefomgeving versnellen en verbeteren.

1.2 Doel

De Omgevingswet schrijft algemene regels voor en biedt gemeenten de ruimte om daar een eigen invulling aan te geven. Dit maakt lokaal maatwerk mogelijk. Daarnaast biedt de wet veel vrijheid in de wijze waarop en het tempo waarin wij de wet implementeren. In dit Ambtiedocument geven wij aan op welke wijze wij het proces van de implementatie van de Omgevingswet in Valkenburg aan de Geul vormgeven. De inhoudelijke overwegingen en keuzes komen later in het proces. Het proces van de implementatie van de Omgevingswet loopt tot 1 januari 2029. Tussentijds nemen we telkens stappen om te komen tot een volledige implementatie. Wij hebben acht samenhangende ambities geformuleerd die voor ons leidende uitgangspunten bevatten voor de invoering van de Omgevingswet.

2 Hoe zijn de ambities bepaald?

Het Ambitiedocument is in de periode van september 2019 tot en met januari 2020 opgesteld. In deze periode is een brede vertegenwoordiging van het ambtelijk apparaat geraadpleegd, heeft een bijeenkomst met het college van burgemeester en wethouders plaatsgevonden en zijn er twee bijeenkomsten met de gemeenteraad geweest.

Het ambitiedocument is in drie (hoofd)stappen tot stand gekomen:

Stap 1: Verkenning waarin een analyse heeft plaatsgevonden van de huidige stand van zaken binnen de gemeente en interviews zijn gehouden met een groot aantal vertegenwoordigers van de afdelingen binnen de gemeente. In deze fase zijn de verplichtingen en kansen van de Omgevingswet in kaart gebracht in de vorm van thema's met daaronder vier ambitieniveaus. De niveaus liepen op van het minimumniveau tot de meest vernieuwende vorm in de geest van de Omgevingswet.

Stap 2: Ambities bepalen waarin eerst op interactieve wijze met het college en vervolgens in een eerste interactieve sessie met de gemeenteraad de ambities en aandachtspunten per onderdeel zijn besproken. Deze ambities zijn op haalbaarheid beoordeeld gelet op de beschikbare financiële, organisatorische, technische en inhoudelijke mogelijkheden van de gemeente, zodat realistische ambities ontstaan. Zo is vanuit de wens om zo snel mogelijk te beschikken over een goed functionerend nieuw instrumentarium, een realistische planning opgesteld waarbij we voortvarend aan de slag gaan.

Stap 3: Uitwerking Ambitiedocument waarbij de inbreng van de ambtelijke vertegenwoordiging, het college en de raad is verdiept en uitgewerkt. In een tweede interactieve sessie met de gemeenteraad heeft de raad prioriteiten aangebracht, ambities aangescherpt en is gesproken over het inrichten van randvoorwaarden. Dit heeft geresulteerd in dit Ambitiedocument. Het Ambitiedocument is alvorens vaststelling door de raad voorgelegd aan het CMT, de Stuurgroep Omgevingswet, de Projectgroep Omgevingswet en het college van burgemeester en wethouders.

Met dit intensieve proces is een Ambitiedocument geformuleerd dat:

- ambities bevat die passen bij de specifieke opgaven en kansen van onze gemeente, dankzij de actieve inbreng van zowel het college als de gemeenteraad;
- realistische en haalbare ambities bevat, dankzij de 'reality check';
- gedragen wordt door de gemeentelijke organisatie, dankzij de (brede) ambtelijke raadpleging en afstemming met de projectgroep Omgevingswet;
- ervoor zorgt dat de juiste voorbereidingen worden getroffen binnen alle relevante gelederen van de gemeente en bijdraagt aan een soepele uitwerking in de volgende fasen van de implementatie van de Omgevingswet.

3 De ambities voor de implementatie in Valkenburg aan de Geul

3.1 Ambitie 1: We kiezen voor kwaliteit en zorgvuldigheid

We pakken de implementatie van de Omgevingswet gestructureerd en voortvarend op. We wachten niet tot de uiterste data die de wetgever ons gunt om tot een passende implementatie van de Omgevingswet te komen. Anderzijds gaan we ook niet overhaast te werk.

Door in de juiste volgorde, met de juiste diepgang en met een zorgvuldig proces te werken aan de implementatie, creëren we ruimte om ons voor te bereiden op de

gevolgen van de implementatie en te leren van ervaringen om ons heen.

Vanzelfsprekend voldoen we aan de termijnen zoals die vanuit de wet worden voorgeschreven. Daarbij hebben we een hogere ambitie als het gaat om de snelheid van het aanpassen van ons instrumentarium. We willen nog deze raadsperiode de omgevingsvisie in de steigers zetten, zodat die door de nieuwe raad kan worden vastgesteld. Ook willen we nog deze raadsperiode starten met de voorbereidingen van het omgevingsplan en streven er naar om het omgevingsplan in de volgende raadsperiode te laten vaststellen, circa drie jaar voor de wettelijk verplichte datum. In 2020 onderzoeken we bovendien of een verplicht programma in onze gemeente aan de orde is (bijvoorbeeld voor luchtkwaliteit) en welke acties daarvoor nodig of gewenst zijn.

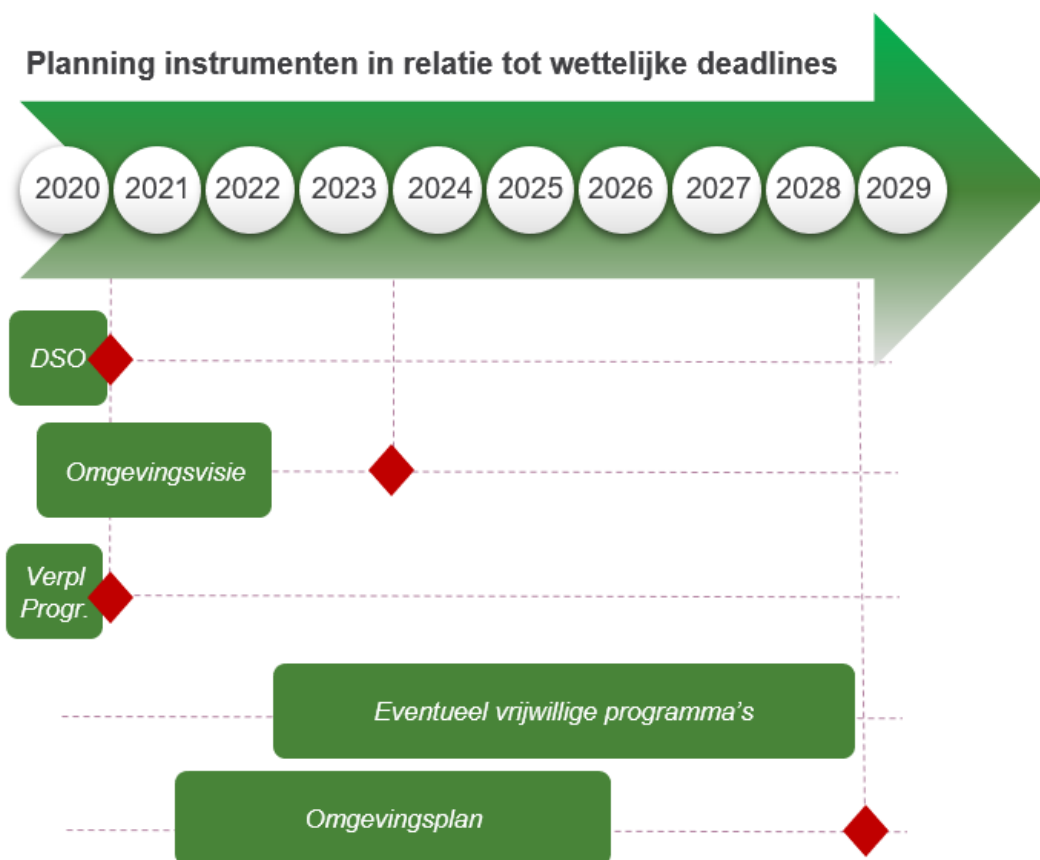
We denken dat met deze aanpak de volgende mijlpalen haalbaar zijn:

	Wettelijk vereist	Periode van uitvoering	Streefdatum gereed
Aansluiting op DSO	1-1-2021	2019-2020	1-1-2021
Omgevingsvisie	1-1-2024	2020-2023	1-2-2022 ontwerp 1-1-2023 vastgesteld
Verplichte programma's	1-1-2021	2020	1-1-2021 (indien nodig ²)
Vrijwillige programma's	-	n.t.b. (bij omgevingsvisie)	n.t.b.
Omgevingsplan	1-1-2029	2021-2026	1-1-2026 vastgesteld

In het navolgende schema is de planning schematisch weergegeven, in relatie tot de wettelijk vereiste deadlines.

² Het is op dit moment nog niet zeker of Valkenburg aan de Geul verplichte programma's moet opstellen.

Planning instrumenten in relatie tot wettelijke deadlines

3.2 Ambitie 2: We bouwen stapsgewijs aan onze ambities

De implementatie van de Omgevingswet vraagt veel van de gemeente, onze ketenpartners en de samenleving. Op tal van terreinen veranderen instrumenten, werkwijzen en rolverdelingen.

Dit vraagt om een leerproces voor alle betrokken partijen. We benutten de overgangperiode om, bij grote veranderingen, stapsgewijs aan onze ambities te werken,

vertrouwd te raken met de veranderingen en kiezen voor een geleidelijke cultuurverandering. Zo maken wij afspraken over de rolverdeling tussen de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders en monitoren of die leiden tot het beoogde resultaat. Door bijvoorbeeld als gemeenteraad kaders te stellen en het college ruimte te geven om binnen deze kaders beleid uit te werken en keuzes te maken in projecten, kan sneller ingespeeld worden op vragen en nieuwe opgaven vanuit de samenleving. We zullen een proces inrichten om zowel de raad als het college optimaal te laten functioneren. Hier kunnen nieuwe werkvormen voor nodig zijn, waarbij de raad bijvoorbeeld vooraf meedenkt maar niet altijd zelf besluit. Ook willen we besluiten helder uitleggen. Door de afwegingen en de keuzes goed te motiveren, verwachten wij dat er meer begrip voor de gemeentelijke besluiten ontstaat tussen de gemeenteraad en het college en tussen de gemeente en de samenleving. Op deze manier werken we stapsgewijs aan de cultuurverandering en aan een integrale en optimale samenwerking.

3.3 Ambitie 3: We werken integraal

We zien grote meerwaarde in integraal werken. Projecten én beleidsopgaven benaderen we vanuit alle betrokken vakgebieden en we geven alle betrokken stakeholders intern en extern en ketenpartners daar waar wij dat nodig achten een plek in het proces tot besluitvorming. We zijn er van overtuigd dat deze aanpak waarbij aspecten aan de voorkant meer op elkaar zijn afgestemd, leidt tot een soepeler proces en zorgvuldigere en meer eenduidige besluiten. Digitalisering en het organisatie breed werken

met digitale systemen heeft een belangrijke rol bij het integrale werken.

We hebben al een koers ingezet om de integraliteit van onze besluiten te vergroten en we zien in de Omgevingswet aanleiding om een volgende stap te zetten. Opgaven, kansen en trends die op thema's gesignaleerd worden, zijn belangrijke input voor een integrale beleidsafweging. Dit kan voor sommige teams ook een uitbreiding van het takenpakket betekenen. Zo werd voorheen nog niet altijd voor het aspect gezondheid advies gevraagd bij het team Sociaal Domein, hetgeen met de nog integralere afweging onder de Omgevingswet waarschijnlijk vaker het geval zal zijn.

We beseffen dat deze aanpak aanleiding kan zijn tot aanpassing van werkprocessen en nieuwe samenwerkingsvormen binnen en buiten de gemeentelijke organisatie. Zo willen we ook initiatiefnemers vanuit de samenleving al vroegtijdig uitnodigen voor een integraal vooroverleg met alle relevante vakgebieden en ketenpartners, daar waar nodig. Deze grote aanpassingen kunnen niet in één keer worden doorgevoerd. Dit veranderingsproces zal stapsgewijs worden doorlopen, zoals ook in ambitie 2 is geformuleerd. We gaan op zoek naar een efficiënte en betaalbare werkvorm waarin integraal werken en besluiten vanzelfsprekend is, bijvoorbeeld door een regisseur te benoemen die de integraliteit bewaakt.

3.4 **Ambitie 4: We betrekken de samenleving gericht en actief**

De lijnen tussen de samenleving en de gemeentelijke organisatie en de lijnen tussen de ambtenaren en het bestuur binnen de gemeentelijke organisatie zijn kort. We hechten aan zo veel als mogelijk draagvlak voor onze besluiten in de samenleving en willen dat ons beleid en de projecten die in onze gemeente worden uitgevoerd, herkend worden en zo veel mogelijk gedragen worden door de samenleving.

In participatie zien wij het middel om aan deze ambitie invulling te geven. We kiezen niet voor een uniforme aanpak die bij alle beleidsvorming en bij alle projecten op dezelfde manier wordt toegepast. Net als nu al gebruikelijk is in onze gemeente, bepalen wij voor grotere opgaven vooraf welke intensiteit aan en breedte van participatie en welke vorm van participatie voor de specifieke opgave het beste passend is. We communiceren vooraf duidelijk over het gekozen maatwerk aan participatie. Voor kleinere projecten met naar inschatting een geringe impact op de fysieke leefomgeving en voor omgevingsvergunningaanvragen vanuit de samenleving gaan wij van initiatiefnemers vragen om de participatie te organiseren en bij de vergunningaanvraag een verslag of (standaard) invulformulier over de participatie bij te voegen. Dit participatieverslag toetsen wij aan door ons te formuleren criteria waar de participatie (minimaal) aan moet voldoen.

Wij maken een overzicht van mogelijke manieren van participatie ('toolbox') die wij geschikt vinden. Daarbij zullen wij de bestaande middelen blijven inzetten, waarbij we aansluiten op bestaande organisatiestructuren in de samenleving en bijeenkomsten met hen organiseren. In aanvulling daarop zullen wij verkennen welke (digitale) tools geschikt en efficiënt zijn om ook doelgroepen te bereiken die op de traditionele manier minder goed bereikt worden. In het bijzonder denken we dan aan de jongeren en de jonge gezinnen. Nadrukkelijk stappen we niet volledig over op enkel nog digitale participatiemogelijkheden. We houden oog voor laaggeletterden en inwoners met minder computervaardigheden binnen onze gemeente.

3.5 **Ambitie 5: We werken stapsgewijs van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'**

We willen meer ruimte bieden aan de samenleving om eigen keuzes te maken en verantwoordelijkheid te nemen voor de eigen leefomgeving. We gaan geleidelijk op zoek naar een nieuw evenwicht, passend bij de verantwoordelijkheid die de samenleving aankan en de flexibiliteit die aanvaard wordt door de omgeving. Ook dit is een proces dat we stapsgewijs willen doorvoeren, zoals in ambitie 2 is aangegeven.

3.6 **Ambitie 6: De omgevingsvisie bepaalt de integrale koers en de inzet van andere instrumenten**

Het opstellen van de omgevingsvisie hanteren we als leidend proces in de beginfase van de implementatie van de Omgevingswet. We wachten niet met deze visie tot de Omgevingswet van kracht wordt, maar starten vroeg in 2020 met het omgevingsvisietraject. We willen de omgevingsvisie ook voor de verplichte datum van 1 januari 2024 afgerond hebben.

In de omgevingsvisie geven we vorm en inhoud aan de omslag in het denken en doen. Bij de totstandkoming van de omgevingsvisie komen immers alle onderdelen van de Omgevingswet aan bod. Daarmee is de omgevingsvisie meer dan een (ruimtelijk) toekomstbeeld zoals de traditionele structuurvisies.

We hechten aan een beknopte visie met een heldere boodschap (keuzes maken, richting kiezen) en een logische positionering in de regio, aansluitend op de nationale en provinciale omgevingsvisies. Een boodschap die voor lange tijd de rode draad vormt voor onze gemeente en waar al ons toekomstig handelen op aansluit. Tevens vormt het een beoordelingskader voor initiatieven vanuit de samenleving. Hoe draagt het initiatief bij aan de gestelde ambities?

We kiezen voor een omgevingsvisie die helder richting geeft aan onze ambities voor de fysieke leefomgeving, inclusief de aspecten gezondheid en veiligheid. De visie beschrijft de ambitie. Ook geven we aan hoe we invulling geven aan de uitwerking van die ambities, de rol die we daarin voor de gemeente zien en wat we van andere partijen verwachten. De exacte uitwerking van de ambities naar diverse thema's en gebieden vindt plaats in (vrijwillige) programma's en in het omgevingsplan. De raad bepaalt in het kader van de omgevingsvisie welke ruimte het college krijgt voor beleidsuitwerking en de uitvoering. Uitgangspunt is dat de raad de hoofdlijnen bepaalt en gericht stuurt op strategische thema's en gebieden.

Onze bestaande visies en beleidsdocumenten, waaronder de toekomstvisie, zullen voor de omgevingsvisie een belangrijke bouwsteen vormen. De richting die in dat beleid is ingezet, zetten we door in de omgevingsvisie. In onze gemeente zien we op dit moment enkele specifieke opgaven waar ook uitwerking aan wordt gegeven met de visie:

- thema's zoals duurzaamheid (klimaatadaptatie, energietransitie, circulariteit) en gezondheid;
- druk van de recreatiesector in goede banen leiden met versterking van de kwaliteit en de economische betekenis van deze sector voor onze gemeente;
- wonen, ook in relatie tot vergrijzing;
- een verdere integratie van beleid en een verdere integratie van de samenwerking (intern en extern).

3.7 **Ambitie 7: Het omgevingsplan geeft helder inzicht en is eenvoudig in gebruik**

Valkenburg aan de Geul zal per 1 januari 2021 een initieel omgevingsplan hebben. Deze ontstaat van rechtswege en bestaat uit de bestaande bestemmingsplannen en de regels die vanuit het Rijk overgaan naar onze gemeente (de zogenaamde 'bruidsschat'). Ook enkele gemeentelijke verordeningen die gericht zijn op de fysieke leefomgeving maken onderdeel uit van het initieel omgevingsplan.

We krijgen tot 1 januari 2029 de tijd om dit 'initieële' omgevingsplan om te zetten in een definitief omgevingsplan dat voldoet aan alle wettelijke vereisten.

Dit is een intensief proces, waarin veel keuzes en afwegingen gemaakt moeten worden. Nadat de hoofdrichting in de omgevingsvisie is vastgelegd gaan we werken aan het omgevingsplan. Dat doen wij in samenwerking met alle relevante actoren binnen en buiten de gemeentelijke organisatie. Dit vergt tijd. We rekenen op een doorlooptijd van een aantal jaren om dit proces zorgvuldig te doorlopen, waarmee we streven naar een compleet omgevingsplan rond 1 januari 2026. Dat betekent dat we de verplichte datum in elk geval behalen.

In het omgevingsplan besteden wij bijzondere aandacht aan de leesbaarheid en toegankelijkheid. We willen dat het omgevingsplan eenvoudig in gebruik is voor de doelgroepen die ermee moeten werken. Dit betreft niet alleen de vergunningverleners, maar ook zeker initiatiefnemers die een activiteit willen ontplooiën. Voor veelvoorkomende activiteiten die veelal door burgers zelf worden uitgevoerd / aangevraagd (zoals kap van bomen of aanleggen uitrit) gaan we werken met toepasbare regels. Daarmee helpen we initiatiefnemers door de vaak juridisch geschreven teksten in de regels heen. Voor complexere opgaven, waar doorgaans ook professionele partijen bij betrokken zijn, is dat minder noodzakelijk. Ook hier zien we een kans om het omgevingsplan stapsgewijs verder uit te breiden met toepasbare regels voor meer activiteiten.

3.8 Ambitie 8: Digitalisering is op orde

De technische infrastructuur binnen onze gemeentelijke organisatie is van hoog niveau. Alle processen om tijdig te voldoen aan de digitale verplichtingen rondom de Omgevingswet zijn reeds in gang gezet. Daarmee hebben wij tijdig een aansluiting op het DSO en zijn wij ingericht voor het ontvangen van digitale aanvragen voor vergunningen en meldingen. Wij zijn hierbij wel afhankelijk van onze softwareleveranciers.

De technische infrastructuur is geschikt om breder in te zetten voor informatievoorziening binnen de gemeente, voor uitwisseling met ketenpartners en richting de samenleving. We gaan de beschikbare applicaties en informatie optimaal gebruiken binnen onze gemeentelijke organisatie, omdat dat bijdraagt aan snellere, zorgvuldigere en eenduidigere besluitvorming. Wij zien het daarnaast als een kans om in het kader van het opstellen van het omgevingsplan hier verder over na te denken. Zo willen we gebruik maken van toepasbare regels in het omgevingsplan, die we digitaal ontsluiten. Ook kan de beschikbare technische infrastructuur een rol spelen in de tools die we in kaart brengen voor participatie (zie ambitie 4).

4 Aan de slag!

Nu de ambities voor het proces van de implementatie van de Omgevingswet zijn bepaald, kan gestart worden met de echte uitwerking. In 2019 is al een projectplan opgesteld en zijn interne werkgroepen gevormd. In 2020 gaan we aan de slag met de inhoudelijke uitwerking. Daarbij ligt in eerste instantie de hoogste prioriteit bij de (interne) werkprocessen en andere praktijken.

op o
Omg
omg,
forse
ande
voort
en de
uitgev
die kc
meer
voorgi

